

Обнављање претплате

Крајем овога мјесеца истиче претплата мношма претплатницима. Да им се лист не би обустављао, умољавају се да благовремено обнове претплату.

Администрација
„Цетињског Вјесника“

Цетиње, 11. децембра

Избори у Енглеској су завршени. Они су испали онако како се и могло очекивати. Дали су такве резултате, да ни једна странка није добила већину. Све је остало по старом.

А то другим ријечима значи, да ће и нови доњи дом бити у политичком смислу као и онај стари и да ће радити у оном истом правцу у коме је и радио, чланови су остали готово исти, међустранички односи биће исти, па и број посланика и држање њихово биће исто. У кратко: све ће бити као прије, јер се ситуација овим изборима није ни у чему измјенила.

Према томе, и поред свију изјава и изречених тежњи, изборним резултатом не могу бити задовољни ни либерали, ни конзервативци, ни они што су на влади, ни што су противу ње. Изборни резултати нијесу дали оно за чим се ишло и тежило. Они, и поред онаквог извођења, нијесу ни у колико ситуацију измјенили.

Либерали нијесу могли да добију већину, да би могли извести свој програм на препорукају Енглеске како у друштвеном тако и у политичком погледу. Исто тако ни конзервативци нијесу се овим изборима толико оснажили да могу радити на програму своме.

Помишљати на нове изборе, немогуће је. Они не би ни у ком случају могли да измјене политичку ситуацију и да даду оно за чим се тежи. У најбољем случају што би могло бити, било би то, што би нови избори промијенили само фронт: конзервативци би дошли у положај у коме су либерали и ништа више. Политичка ситуација би остала непромијењена.

Према томе не остаје ништа другог, него да се опет почне оданде, гдје се прије стало: да се поради на споразуму за узајамни рад између либерала и конзервативаца како би се међу њима склопио компромис.

Компромис либерала са конзервативцима, који би био на много широј основи него се покушавало то да се постигне раније, био би од врло велике користи. Обије би странке добиле њиме што би пречистиле своје програме и био би најбољи начин да се ријеша данашња политичка ситуација у Енглеској.

До душе, за сада нема никаква изгледа да ће се уставна криза у Енглеској на овај начин решавати, али кад се зна да је то најбољи начин, да се из данашње ситуације изађе, извјесно је, да ће се преговорима за компромис ипак приступити. Јер ако се то не учини данас, учиниће се сјутра, а ако се не учини ни сјутра него се опет улету у борбу, она ће их довести до нових избора, и они ће и једне и друге приморати да приступе компромису. И кад је он једино средство да се изађе из данашње политичке ситуације у Енглеској, онда се мора и претпоставити бар толика увиђајност код енглеских политичара, да ће прије жртвовати што шта од свога програма, него што ће бацити све на коцку само да би се могло рећи, да су гонили до краја.

Од држања ових двију главних политичких странака зависиће и даљи развој ствари.

Цетиње, 11. децембра

Према вјестима из Беча, босанска замишљена влада ријешила је, да повуче приједлог о факултативном ријешеном аграрном питању, због чега је у последње вријеме између Срба и Муслимана дошло до сукоба.

Накнадни избори за царевинско нијеће за боко-каторски избори сред одређени су 7. марта следеће године, пошто је ерцхерц Миклош Бјелачковић позвао поздравити мјесто аптале управљача.

У Загребу су почели преговори између српско-хрватске коалиције и бана Томашевића за омогућење рада саборског. До сада није постигнут ни какав споразум пошто коалиција гледа на бана с неповерењем, увијера да он иде на то да их опет обмане.

У јавност је пуштена вјест, да ће се престо-лонаследник Краљевине Србије вјерити са руском великом кнезином Татјаном, ћерком великог кнеза Константина Константиновича, што из Београда званично демантују.

Приликом дебате о трговинском уговору са Србијом у угарском сабору посланик Поповић, који припада владиној странци, изјавио је, да би Мађарима требао да буде задатак, да на Балкану нише раде, те је осудио учешће нападе мађарске штампе противу Србије и Црне Горе и предложио је да мађарски посланици пропутују Црну Гору и Србију ради упознавања прилика.

Афера, коју је имао пинки епископ Никанор Ружичић, свршена је тиме што је стављен у пензију.

Словени и аустриска криза

Словени у аустро-угарској монархији ликују. Необична радост и весеље обузело их је због пада Бинертове владе. Они у томе гледају велике добите за себе.

Пољаци се диче што су они изазвали овај пад и хтјели би заслугу за пад владе да припишу себи. А позната је ствар да се влада љуља већ одавна и да јој је рад у парламенту био онемогућен, те је само тражила подесно питање на коме ће да падне. То питање најзгодније јој су се учинили пољски захтјеви, јер ће јој се тиме међу Нијемцима подићи већи углед и изазваће се груписање њемачких елемената противу Словена.

И Чеси би хтјели да у томе не остану без заслуге. И они сматрају, да имају удјела у паду владе. Налазе да је пад постигао чешко-

њемачки сукоб, у коме се влада Бинертова није ни мало кавалерски поднијела.

Па и остали Словени радосно очекују повољне резултате за себе иза пада владе. Надају се, да ће падом Бинертове владе доћи промјена режима, а са промјеном режима, да ће и Словенима у аустро-угарској монархији сванути бољи дани.

Рачунају, да ће према Пољацима бити пажљивији, да ће се Чесима уважити захтјеви и да ће се на Словене од сада другаче гледати него се до сада гледало. То закључују из тога што међу њима влада увјерење, да ни једна влада у парламенту не може радити без Словена и да ће морати бити присиљена да учини Словенима уступке.

Што се нас тиче ми бисмо се врло радо придружили овој радости наше словенске браће и од срца бисмо се ратовали сваком успјеху њиховом, али страхујемо да ће се Словени у својим надањима преварити и да ће их њихова очекивања оманути.

Као што сви знаци говоре, барон Бинерт, и ако је оставку дао, и ако му је она уважена, неће тако лако сићи са министарске столице. Он је и на даље остао да привремено управља државним пословима и кад буде ријешено најпрешнија питања, врло је вјероватно, да ће и на даље остати ако не са свима друговима, а оно са дјелимичном промјеном кабинета.

Буде ли дошло до реконструкције, а сви су услови да ће бити тако, ни Чеси ни Пољаци се немају од њега да надају ничем бољем. Прије су изгледали да ће и оно што су имали да изгубе. То ће се прво видјети кад се буде вршила реконструкција кабинета, у коме ће и Чеси и Пољаци бити заступљени горе него до сада.

Зато је и радост Словена ушљед пада Бинертове владе прерана. Они немају још разлога да ликују, а бојимо се да ће им то задовољство и за у будуће бити ускраћено. Они за сада могу бити задовољни самим собом у толико што се и овом приликом испољило да су чињеница, са којом се мора да рачуна. Хоће ли успјети да буду и моћни фактор зависиће од њих самих. Ако се буду држали како треба, ако се користе сопственим искуством и буду солидарни, успијеће да натјерају Нијемце да од сада на њих другаче гледају. Зато и не треба само на овоме да застану, него да са још већом вољом и енергијом наставе борбу у корист Словена у Аустрији, што ће знатно допринијети и побољшању прилика Словена у другој половини монархије, Угарској.

Megvanom a szot!

— Угарска влада противу опозиције —

Пред угарским сабором налази се приједлог о заједничкој банци. Њиме се иде за тим, да се повластица, коју има заједничка аустро-угарска банка, и на даље продужи.

Са тим приједлогом нијесу сагласни многи и многи посланици. Нарочито су му противни посланици независне странке, Јустов-

ци и Кошутовци. Они са свијем умјесно налазе, да је бесмислено давати Аустрији привилегије кад и они сами могу имати своју самосталну банку. Желе дакле исто оно што су жељели већ сви Мађари и због чега су до сада већ толико пута долазили са Нијемцима у сукоб.

Код таквог стања ствари сасвијем је разумљиво што се очекује, да ће сједнице угарског сабора ових дана бити врло бурне и да ће влада имати да лопи копча са независном странком. Како ће влади бити врло тешко да издржи ту одлучну борбу и да продере са приједлогом до кога је Бечу много стало, то се влада стала да довија на разне начине како ће опозицији доскочити и како ће омогућити да свој законски приједлог што боље прође кроз сабор.

Да би сузбили опозицију у сабору влада је у први мах намјеравала, да изврши промјену пословника, како би се што боље осигурала, али како је увидјела, да са тиме неће моћи да продере, она је окренула други лист: Латила се старе праксе. Одлучила је, да помоћу предсједништва сабора постигне оно што жели.

„Megvanom a szot!“ то су чаробне ријечи предсједника сабора, којима, као чаробним штапићем из бајака, угушује сваки глас и све оно што неће или не треба да се чује.

„Megvanom a szot!“ добро су упамтили делегати хрватско-славонског сабора када су у угарском сабору водили опструкцију. Чим су они покушали да дирну Мађаре и владу у најтањи живац, предсједник сабора је достојанствено зазвонио и још достојанственије подвикнуо: „Megvanom a szot!“ И они су морали, pollens vollens, ућутати.

И сада ће то „Megvanom a szot!“, то: „Одузим вам ријеч!“ поново оживјети и, угарска влада поуздано се нада, ићи ће све као намазано.

То потврђује и мађарски лист „А. Nap“ који јавља, да ће влада завести клотуру и да ће предсједник према сваком посланику из опозиције у потребљивати оно старо „Megvanom a szot!“

Бојати се само, да се тиме не претјера и да опозиција самој влади јасно и одрешито не подвикне громким и одсудним гласом:

„Megvanom a szot!“

Сабор и влада у Хрватској

— Правац саборског рада

Загреб, 8 децембра

Сабор Хрватске и Славоније јуче је отпочео свој рад. Прва сједница била је кратка. На њој су изабране секције и док оне не сврше своје послове сједнице сабора неће бити. За то ће вријеме можда и бан Томашевић покушати да учини што како би омогућио рад у сабору.

Ситуација је јако замршена.

Што се више приближивао дан састанка сабора, све већа неизвјесност и несигурност преовлађивала је у међустраничким односима. Конференције за састав опозиционог блока прекинуте су без резултата, и наставак им није до сада навијештен, премда су већ сазвани странички саборски клубови на пленарне конференције. С друге стране запела је и акција владе, да коперацијом својих присташа с државноправном опозицијом против кандидата коалиције добије себи по-

годио саборско предсједништво. Пошто државоуправне странке нормално не би могле гласати за владине кандидате при конституирању сабора, а коалиција има апсолутну већину над присташама Дра. Томашића, то би она продрила са својом листом и за случај да би се државоуправне странке устегле од гласања. Влада би побиједила могла само помоћу странке права, али у ту помоћ — не може се веровати. Не само за то, што странку права дијеле од нагодбене владе непрестане начелне опреке, већ још више за то, што је ова странка код политичких избора и претвине неукосила, колико јој у праваним редовима икоди свако шуровање с владом.

Зато је врло интересно знати шта се о ситуацији мисли у самом Загребу.

Ево како се она предвиђа од стране оних, који колико нијесу далеко од опозиције, толико нијесу далеко ни од самог бана. Они мисле:

Избор коалиционих предсједништва био би пожељан с два разлога: Прво, да мјеродавни фактори увиде, да заиста у незиним рукама почива кључ политичког положаја, те незиним стварним захтјевима поћу у сусрет у оној мери, у којој су ти захтјеви оправдани захтјеви самога народа. Друго за то, да коалиција не сметано узмогне повести у сабору акцију, који су органи незини обзиром на спор с Угарском павијентацији, о којој говори и комунике о дјеловању саборске делегације у Будимпешти. У рукама је саборског предсједништва велика моћ, која се овај пут даје више него икада партиолично употребити. Саборско предсједништво установљује у споразуму са сабором дневни ред сједница, а баш питање дневног реда морало би уз данашњу политичку ситуацију ирати врло важну, управо одлучујућу улогу.

Од постанка конфликта због прагматике *није хрватски сабор имао прилике, да се изјасни о спору. Под бланком Раухом није такођер могло бити говора о засједану сабора, јер овај у опште није хтио да уставно влада. Бан др. Томашић извршио је — ако и касно — своју уставну дужност, те сазвао сабор, да му врати индемнитет и прорачун. Кад би одио из међу коалиције и владе, те Хрватске и Угарске био нормалан, и кад се већ не бисмо налазили у ex-lex, био би то све у реду, да сабор што прије расирава индемнитет и прорачунски основи, а онда пријеђе на друге послове. То би било нормално, кад би било изгледа, да ће сабор ове основе владине власти и извршити. Но за то изгледа нема, већ се на сунор може са свом сигурношћу рачунати, да ће сабор влади ускратити индемнитет и прорачун. Пошљедна би пак тога била, да сабор ушљед демисије владе буде одгођен или да ушљед повјерења других фактора у владу буде распуштен. Но ни с једним ни с другим није се народна ствар помакла ни за корак напријед, а сабор је за то ту, да за народ ради. Према мишљењу свих странака пак најважнија би му задатак имала бити, да уреди наш одношај према Угарској.*

Но стави ли се индемнитетна основа прва на дневни ред, премда је сигурно, да ће бити откоњена тим моментом је

дјеловање сабора опет прекинуто, и не долази овај у опште у прилику, да се о својој било како изјасни. Рекриминације појединих посланика у индемнитетној дебати и ако се тичу конфликта са угарском, не могу се сматрати за изјасне сабора, док је потреба да се сабор изјасни. Из тога произлази, да прије индемнитетне дебате, у којој ће неминовно доћи до општорг сукоба између владе и сабора, на дневни ред треба да дође такав предмет, који ће пружити сабору прилику да се може изјасни о конфликту и о начину његовог ријешења, као и о захтјевима, који се с тим ријешењем снајју. А то је адреса.

Ни с уставног, ни с парламентарног предништа не може се приговорити, ако се адреса на круну најприје стави на дневни ред. Обраћајући се сабор адресом, као одговором на краљевски рескрипт, на круну, врши не само своје право, већ с обзиром на положај, у којем се налази, и своју дужност. Тај положај чини адресу угару политичком нуждом. У вртлогу политике монархије био је одношај између хрватског народа и његовог краља помућен тешким сумњичењима, ради којих је цео народ тешко трпио. На и ако су пошљедњи догађаји унијели много свјетлости у тамне сплетке разних народних противника, опет се чини да на највишем мјесту нијесу све сумње уклонене и да чиста и читава истина још није доирла до краљевског пријестола, да народу једном исходи правду. Ту част хрватског народа, а не мање част коалиције, као политичке групе, која је у ово доба имала повјерење већине народа, изискују, да сабор адресом својом одигра и пошљедње остатке неповјерења коалицији, која је данас најјачи страначки фактор у нашој политици, те је према томе и на даље звана, да у нашем политичком животу игра видну улогу, налаже то коначно и интерес народа. Јер само онда, буде ли коалиција уживала и повјерење круне, као и народа моћи ће трајно и успјешно за народ радити.

Но осим овог дефинитивног обрачуна, што би га сабор имао провести с кампањом, која је била наперена против коалиције, али је погађала сам народ, адреса је на круну политика нужда и ради конфликта с Угарском а Већина је сабора уверена, да заједничка влада у пркос свих програмних обећања није остварила у спору ради прагматике, хрватског становителства задовољство. Догађаји пак у заједничком сабору, питање заједничке владине власти и државне дјеловности, изјасне др. Куена и др. Куена у политичком положају бана, ограничавање српско-хрватског говора у угарском сабору, те коначно питање праксе заједничке владе, која за читање свог режима није одстранила ни најмање повреду нагодбе, већ још нагомилала нове, све је то морало уверити све странке без изимка у сабору, да је данашње уређење нашег одношаја према Угарској недржљиво, ако нећемо да политички и господарски пронађемо. Ревизија нагодбе у смислу равноправности мора за то доглати бити захтјев свих нагодбених странака, као што је одијељење од Угарске захтјев свих државоуправних странака. Све би

дакле нагодбене странке морале бити сложне у адресној молби, да круна позове угарски сабор на изаслање регио-коларних депутација, а адреси таквој не би се смјела противити ни влада, јер се захтјев ревизије базира не само на § 70. нагодбе, већ и на чињеници, да Хрватска и по нагодби може тражити, да се у незин аутономни дјелокруг поврате сви послови, који не изиру из само државоуправне нарави заједнице, већ су из разлога опортунитета са стране Хрватске у дјелокруг заједнице узвишени.

Ревизија нагодбе у прилог Хрватске остала би за увијек само пустом жељом, ако се и круна о потреби незиније не увери, а адреса сабора једини је нормални и уставни пут, којим се то може учинити. Влада истина могла би и прихват такве адресе одгодом или распуством сабора спријечити, али и с тим би се дефинитивно онемогућила. Но сабор, који се састаје у овако судбоносно доба, не би смио прећи преко питања адресе на дневни ред, а да се не изврне оправданом приговору, да није хтио да узме спор с Угарском у своје руке и пред владаром да затражи правду за народ Хрватске и Славоније.

Тако се, ето, на једној страни мисли о будућем раду сабора, док коалиције то мишљење не исповиједа. Она га чак и крије.

Зато је ситуација нејасна.

Како ће се из ове замршене ситуације изаћи, зависиће од правца који се буде сабору дао.

Мисли

Ко има да каже много, обично не каже ништа.

Тајна је само дотле тојна док је човек од самога себе крије.

Кад би свако чинио што би хтио, дошло би до тога да не би нико ништа смио.

Сваки човек не може да буде уман, али може да буде добар.

Многи ништа не учине за себе, а криво им је на цео свијет, што није ништа учинио за њих.

Ко гледа само на себе, дочека да нико не гледа на њега.

Српство

Дубровник центар Далмације. Као што се у Дубровнику не постати центар Далмације и у њему не као главном граду бити смештена сва државна надлештва, па и далматинско намесништво и управа финансија, које су до сада биле у Задру.

Четрдесетогодишњица. Члан новосадског Н. Позоришта Андра Лукић навршио је ове године четрдесетогодишњицу свога рада на позорничној умјетности. Како је Лукић признат српски умјетник и добар члан новосадског Н. Позори-

шта, то је Српско Н. Позориште ријешило да ово славље прослави на свечан начин, ради чега ће се у Вршцу, гдје се сада ово друштво налази, приредити 15. ов. м. свечана представа у част јубилара. Дават ће се „Базино лето“, шаљкава игра у једном чину и други чин „Максима Црнојевића“.

Тестамент Лазе Костића. Све имање и своје и жене му Јушке покорли Лазо Костић оставио је црквеној општини сомборској, чије су према томе постали највећи добротвори. Оставина се цијени на по милијуна круна и намијењена је српским школама сомборским. Неколико десетина хиљада круна оставио је Костић на добротворне сврхе. Сјетио се и неколико својих сиромашних пријатеља. За извршиоца своје пошљедње воље одредио је свога кума д-ра. Геду Дуњерског.

Словенство

Словенски конгрес. Ових дана била је у Прагу сједница управног одбора Свесловенског Новинарског Савеза, на који су позвани сви чланови управног одбора Савеза. Најважнија је тачка дневног реда била у припреме за Х. свесловенски новинарски конгрес, који ће се, у смислу ријешена прошлог конгреса у Софији, држати у Београду 1911. год. у лето. Било је говора о свесловенској брзојавној агенцији, чије је основање одлучено и на новинарском и на свесловенском конгресу у Софији.

Бачки штрајк у Петрограду. Из Петрограда се јавља, да је ондашње свучилишно Ђаштво на својој скупштини дана 3. ов. мј. којој је присуствовало преко 3000 студената, закључило као протест против најновијег поступања владе, које је имало за пошљедњу познате догађаје у тамницама Вологда и Серенини, да не полазе предавања за нецјелу дава.

„Рускоје Знања“ престаје излазити. Главни уредник и издавач информативног листа рускога савеза „Рускоје Знања“, Дубровин, изјавио је својим суратницима, да престаје излазити с излажењем свога листа и да се повлачи у приватни живот.

Драматизирана Толстојева приповијетка. Познату приповијетку недавно преминулога Лала Николајевића Толстоја: „Господар и слуга“ драматизовао је један познати руски драматичар, те би имала изаћи под насловом: „Побједа рада“ али цензура како се накидно јавља из Москве, није драму још досад пропустила.

Хрватско новинарско друштво. У нецјелу прије подне ударен је у Загребу темељ „Хрватског новинарског друштва“. У дворани „Матине Хрватске“ сакупило се тридесет новинара, а међу њима и неки из покрајине. У 11 сати констатирао је предсједник привременог одбора Грловић, да је присутан довољан број чланова, и онда том приликом држао говор, који је међу присутнима произвео вавредашњи утисак. Говорник се сјетио у свом говору пређе хрватских новинара од Јудевита Гаја до дра. Анте Старчевића и Еугена Кватерника. Присутни поклонили се сјенама тих народних вели-

ПОДЛИСТАК

ЈА ВИХ ТО МОГАО БИТИ

изводи из мемоара једног журналисте

Мавро Јокај —

Једнога дана дође мојој кући један рутав човек (код мене много рутавих људи долазе). Он није био ни умивен, ни очешан, нити очистићен. Његови постољини одмах ме обавијесте, да је он већ све истине у вину открио.

— Ви ме не познајете, зар не?

— Зависта... зависта... ја немам част...

— Тако! Погледајте ме мало!

— Ах! Али да... Ево, ја вас нијесам познао ради ове дуге косе.

Међутим ја сам је свратио јуче. (Боже мој, колико је дугачка могла бити јуче?)

— Ја вас познајем. Ја вас познајем... Ви сте Господин... Господин... Ујој. Зар не?

— Да, тако је... Александар.

— Тако је... Александар Гал.

— Не, Александар Шартеи.

— Ах! ја сам... де Доренел!

— Не, де Миссон.

— Сјећам се сада. Ми смо били шкотски другови.

— Не то, ја сам становао у кући која је била сарајена на земљишту на коме је некада била ваша. Сјећате ли се тога?

— Боже мој! Од онда има један вијек. Ја се сјећам само одвраћености коју сам у то вријеме осјећао према књи од брашна.

међутим ја тада нијесам могао јести ништа друго, јер још нијесам имао зубе.

— А ја, ја се сјећам, ја сам вас научно ијештини људшкима.

— Да, тако сте ме лијепо научили да ја то још ми данас не знам.

— Е видите, мало је томе гробало па да ја не будем ви, а ви да не будете ја.

— Ја не знам који би изгубио у тој процјени.

— Молим вас, без заједана. Ја сам само сиромашан писар, осуђен сам да са већ немислене хартије то исто препишем на другој хартији.

— Код мене је још горе: ја морам да пишем по хартији самостално, али нијесам осуђен да препишем са већ немислене хартије.

— Да, али мој посто некада ме вријеђа.

— И мене, људи ме често приједе.

— Да, али више је име познато многим.

— Ех! али ви међутим имате више поштовања.

— Ако хоћете, промијенимо наше дугове не распуштајући политички су.

— До Бабола! Али ваша глава више вриједи моја.

— Али не, погледајте: моја је коса онака, а ваша још није.

— Да, а оно што је у вашој глави.

— Ах! не... на примјер: ја сам дао себи паватићи већ осам зуба. Пошљедње године три на једанци, као божићни поклон: један ципава, а два атрва...

— Престаште са заједанем, ја говорим озбиљно... Мора да сте ви ја, а ја ви.

— Како је то судбина промијенила наше узмице у свијет?

— Ох, господине, то је тужна историја.

Кад бих вам је испричао, ви бисте увидјели да ја имам права. Ја сам имао мајку...

— Зависта?

— На да, имао сам... Ја сам имао мајку која је била врло лијепа у своје пријеме.

Али тада ја је још нијесам познавао...

— Чудновато!

— Дакле, прије много, врло много година, наш отац запроси моју мајку, или боље рећи, ону која још није била моја мајка, јер је она била дјевојка.

— Ја све то не разумијем добро. То су само приче.

— Али, пардон, ја сам у то увјерен. Ја је имала памети, она би пристала. Али то је било сиромашно, повиглаво створење...

Својом повиглавошћу она ми је много учинила на жао.

— Сигурно не.

— Ви говорите, како нам је угодно, господине. Ваш отац поштеде солгабире: ви сте дакле intra dominum. Петина да је он, кад је запросио моју мајку, био само још прост поротник: али то не мијења ствар.

Други који затражи руку моје мајке био је инжењер, чији је један син био са службом на деорениској железници са годишњом платом од 2 хиљаде форината. Други је десна рука кобурничког пријатеља... Трећи је кметоп у другом дворцу...

— Наравно, ви бисте данас били четврти.

— Да... Али она се не удеде за никаквара.

— Трећи који ју је просио био је протестантски пастор Натасфод. Моја мати ни њена није хтјела. Стога се он ожени неком другом женом, али с њом није имао ни сина ни кћер.

— Ех дакле, ето ко је био за вас савршен.

— Не... На четвртм мјесту моју је мајку запросио господин Черененди Перго Болдинар. Ви познајете господина Черененди Перго Болдинар, зар не?

— Не, али ја познајем господина Ризоспалоти Хитиви Питачи Шандора.

— До Бабола!... У сваком случају, ви нећете познати ваванцијет човека од Господина Черененди Перго Болдинара.

— Он није међу мојим познаницима.

— Завистите он има 5000 јутара земље поред Гисе, и једини напљедник све ове земље јесте њихов син јединак.

— Како, зар он обрађује ону земљу?...

— Не објашњајте ми то. Видите, тај млади човек упрече у коли по четари поља. Кад нам то причам, ја увијек мислим на то како бих ја био у тим варушма, ододе бих ни-бао четири поља зелена, којима бих управљао уместо пољивања...

Ико би ме подравао по причама, мене, која би лијепо грофице посматрале са својих прозора... Ах! моја ми је мајка учинила много на жао. Пошљедне дане: они су већ били вјерени, гости

кана, кличући са говорником: Слава нама! Говорник је снажним и једрим цртама означио задаћу хрватске штампе, а завршио са апелом, да ће се сада „Хрватског новинарског друштва“ сјетити сва она друштва и институције, које има у хрватској штампи у првом реду за хвалити свој постанак. Хрватски народ пак такођер неће заборавити својих пионира! Присутни су у више махова пљеском одобравали говорникову бесједу. По том је примљено на знање извештај тајника и благајника привременог одбора. По извештају благајника Першића има сада друштво имовину од 1000 круна. Коначно је једногласно изабран овај одбор: Буди Будисављевић, др. Миливој Дежман, Милан Грловић, Иван Перишић, Анђун Шлегел, Звонимир Вукетић, Вебеслав Вилдер, Јосип Лакотич и Фердинанд Палав. Потоња двојица као заменици. У надзорно вијеће: Јанко Њблер, Миле Маравић, др. Самуел Сингер. У часни суд: др. Иван Ђорковић, Мартин Ловренчевић, Иван Соуван, Иван Гршковић (замјеник).

Скуп прашких студената

— Југословенски студенти за универзитет —
Праг, 2. децембра

Синоћ је био састанак свију југословенских студената, који се школују у Прагу. Овоме састанку био је циљ да студенти заузму своје становиште у питању универзитета и да у томе погледу предузму акцију.

Као што је познато, ових дана је у Аустро-Угарској настао жив покрет за уређење универзитетског питања. Талијани траже да добију правни факултет у Трсту, па су и Словенци подigli захтјев да и они добију универзитет. Исто тако у Загребу се приређују силне манифестације за реципроцитет загребачког универзитета.

Све то побудило је и југословенске студенте у Прагу да и они подигну свој глас и да предузму акцију у тако важном питању. На тај начин је синоћ и дошло до састанка свију југословенских студената у Прагу.

Састанак је био врло лијепо посјећен и њиме је руководио студент Цијетишча.

На њему је донесена ова резолуција: „Југословенска академска омладина скупљена на састанку дне 1. децембра одлучно захтјева, да истодобно с ријешеном талијанског свеучилишног питања буде законито зајамчено словенске свеучилишће, а међутим да буду установљене словенске доцентуре искључиво на чешкој универзи у Прагу. Уједно најодлучније протестује против замишљене институције испитних комисија за II. и III. правнички државни испит у Задру, те најенергичније захтијева искључиву и безусловну реципроцитет загребачког свеучилишта.

Југословенска академска омладина на даље очекује, од свих мјеродавних кругова у домовини, посланика на царевинском вијећу, земаљских одбора краљевине Далмације и војводине Крањске, а особито од хрватско-славонско-далматинске земаљске владе као и од академског септата загребачког свеучилишта, да ће све силе уложити да се свеучилишно питање југословенских народа коначно по-

су били позвани... свадбени уговор био је готов... за давак је фалило на да ја будем напљедник господина Черененца Перго Болдицара. Али на дан свадбе, један час прије церемоније, моја зати побјеже са учитељем музике, Нијемцем и удаде се за њ.

— На затим?

— На затим?... Може ли човјек задесити већа несрећа? Да се она удала за господина ја бих данас био напљедник једнога пжана: овако, ја сам напљедник једне виволне и неколико свезака пота.

Завста је чудновато да сте незадовољни својим оцем.

— Да, господине, кад бих ја могао бирати она по својој фантазији! Ја поштујем свога оца: то бјеше ваљан човјек, али зар се није могао оженити неком другом женом, него баш мојом мајком? То је нешто ужасно кад човјек на то помисли, да син, права заинтересована страна, нема право гласа при избору свога оца.

— То је истина Барон Ротинилд би одмах имао тако много силава, да им не би знао броја.

— Да... Али да се бар моја мајка удала за оног од пчонах провелаца, послјеге кога бих могао бити најсрећнији син!... Ето: да ми је судбина желела добра, ја бих био данас ербан. Једна погрешка ме је одгурнула од мојих добара и ја не постадох оно, што би требало да postanem.

— У том случају, ви чак нијесте задовољни ни са самим собом.

ваљно ријешити и то искључиво у горе означеном смислу. — Југословенска омладина у нади, да ће све постојеће политичке странке на славенском југу једнако одлучно судјеловати у борби за успјешно ријешање овог питања, апелира на читаву омладину, да одлучно одбија сваки покушај, да се у борбу за свеучилишно питање увуку други моменти, који и ако актуелни, немају са свеучилишним питањем никакве везе“.

Ови пошљедњи редови, како је референт Ђушић истакао, односе се на пошљедње изреде у Загребу, које сва прашка омладина као неумјесне и непотребне осуђује. Истина врлиме је — рекао је он — да се паче манифестира за ово наше право, али не да се демонстрира против бана Томанића и хрватске владе, с којима морамо напротив ступити у дотичај ако хоћемо да наше свеучилишно питање буде што прије и успјешније ријешено.

Дави дио састанка био је посвећен дебати о упућтама, према којим свеучилиштни одбори југословенске омладине у Прагу имају да даље раде. Прихваћено је укупно десет приједлога, међу којима и онај, да се за страну свеучилишну јавност у договору са загребачким студентима издаде на француском језику брошура, у којој би се приказало свеучилишно питање, надаље, да се замоли загребачка омладина, да провонира становиште загребачког академског сената, а преко посланика становиште хрватске владе. Уједно је дан налог овданимем хрватског и словенског свеучилишног одбору, да упућају за миљење јачке свеучилишне одборе на осталим универзама као и перманентни свеучилишни одбор југославенских посланика на царевинском вијећу, да ли би било упућно, да се поведу преговори са талијанским ђаштвом у сврху заједничке акције. Споразум тај могао би се по миљењу прашке академске омладине темелити на извештем заједничким захтјевима: 1. талијанског свеучилишће у Трсту; 2. народне и средње словенске школе у Трсту; 3. словенске катедре у Прагу; 4. потпуни реципроцитет загребачког свеучилишта.

Идеја о споразуму са Талијанима, ма да се у њено остварење сумња, дансирана је у првом реду ради тога, да се присили влада и Цијетишча, који сада отпор Југословена приказују као једину запреку основања талијанског свеучилишта у Трсту, да покажу прашком. Тамо би дакако био крај талијанско-немачког савезништва, а Словени би са себе скинули одиум, да спречавају остварење културних захтјева других народа. Према информацијама, које је прашка омладина добила, и посланик Рибариз у начелу пристаје на ову акцију. У осталом нешто слична заговарао је прије три године у свом листу данашњи посланик др. Смолака.

Ова акција прашких студената и ако неће доијети позитивна успјеха, за сваку је похвалу.

Она тиме показује, да се интересује актуалним питањима, која се односе на омладину и на Југословене и даје доказа да схваћа своје дужности.

— Како бих могао бити задовољан ја један три пута недељно кроче. Ја бих волио видјети шта бисте ви радили да сте на мом мјесту.

— Прије свега умр бих се.

— Оставите ме. Ја сам се сасвијем запустио, јер немам дјелатела којим бих био задовољан. Ја мрзим своје руке, јер су оне несрећне: мрзим своју главу, јер ништа не може научити; мрзим и носу јер је и сувише четирицеста. Ја знам добро да моје лице није лијепо, како да се никад не умивам. Ја не бих дао за своју личност, овакву каква је ми пребијене цар... и, шта бих друго и радио, ја сам нун таквих мисли. Ја завидим цијеломе свијету: завидим великој господи на лијепим хаљинама, научницима на геноју, пјесницима на слави, младим људима на струци, радницима на снажним рукама, трговцима на гласној ерехи... Ја завидим опсењеним људима на ерехи, јеврејској дјели на будућности; завидим цијеломе свијету који зна, шта ради или има нешто, јер ја нијесам ништа, нијесам вичан ничему, нити имам шта. А међутим, ја се морам бринути о себи. Често пута уморен сувишним нарабањем, ја се запитам зашто радим. Зар не би било боље да се заустим, нека се цијепају моје мисли, да не скрдам никада своје одијело, да једем само кочане од кунуса које бацају на трг... Зашто да се одушевљавам кад за то немам никаква разлога.

Ја пожех умивати се у овој сени треба више плавашиног да смјати се.

Народна Скупштина

— Извјештаји са сједница
VII редовни састанак

Цетиње, 8. децембра

Сједницу је отворио предсједник у 3¹ сата по подне у присуству министара: војног, финансија и просвјете. Прво су прочитане молбе и жалбе, међу којима су двије, које су посланици М. Радовић и Ф. Протић узели за своје приједлога, а по том је протичан указ, којим се мин. унутрашњих дјела овлашћује, да поднесе Н. Скупштини приједлог закона о изменама у закону о административној подјели. Исто тако прочитан је и приједлог посланика Јакова Вретенчића о државној помоћи школи зубачкој. Уз то су прочитане у цијелини и оне молбе, које су поједини посланици узели за своје приједлоге.

Министар финансија актом својим извјештава предсједништво Н. Скупштине, да је закон о државном новцу санкциониран, као и министар унутрашњих дјела, да ће 15. ов. м. одговарати на интерелацију Павла Вујисића. (Ми смо раније доијели да је ту интерелацију подио Р. Бошковић, што није у ствари, него је подио П. Вујисић.)

Послије тога прочитана је интерелација Милосава Николића упућена министру војном због мијењања официра у политику, као и питање министру спољних послова о арбанашкој емиграцији и мобилизацији турске војске дуж наше границе.

На крају је саопштен резултат избора чланова финансијског одбора.

Поводом тога М. Николић се жали на неправилност у другој секцији приликом избора финансијског одбора и на избор Д. Вукотића као б. министра финансија. На то му Ф. Протић одговара. М. Миушковић и С. Вулетић такође налазе да је избор у другом одсеку незаконит и устају противу избора Д. Вукотића. На то им Д. Вукотић одговара, да је његов избор био правилан. Предсједник Дожић одбија од себе сваку кривицу због избора у другом одсеку. Ф. Челебић говори у прилог избора Д. Вукотића.

Скупштина преко ових заједрака прлази, усвајајући избор Д. Вукотића.

Предсједник је сједницу закључио у 4¹ сата послије подне и идућу казао за 10. децембар.

VIII. редовна сједница

Цетиње, 10. децембра

Предсједник је отворио сједницу у 2¹ сата послије подне у присуству министара: унутрашњих дјела, просвјете и финансија.

Прво је секретар Д. Петровић прочитао записник прошле сједнице, а затијем је секретар С. Драговић прочитао молбе и жалбе. Исто тако прочитан је и указ, којим се овлашћује министар финансија, да може подијети Н. Скупштини приједлог закона о изменама и допунама у закону о порези на принос од капитала и рад, као и у цијелини оне молбе, које су поједини посланици примили за своје приједлоге. Уз то је прочитан приједлог посланика Ђ. Милановића о бесплатном школовању.

— Али, рекох ја, зашто дођоште код мене? Ја не могу да замислим зашто се ви сматрате за дијете које је одређено за напљедника, и зашто сада хоћете да промијените моје мјесто е вапша.

— Не, али пошто немам никог у овој великој Будим-Пешти е којим би могао разговарати, ја питам вас: да сте ви, канцисом судије, на моме мјесту, шта бисте радили?

— Дођите једне недеље, па ћу вам рећи. Ја писах једном од својих пријатеља, настојнику грофа К... да ли би могао узети у суджбу једног младог инсидентног човјека.

Крај м једне недеље мој чудновати тип могао би изати мјесто.

Ја га не видјех двије године мислио сам да је умро. Једнога дана, он уне у моју собу. О, чуда! Он је био брижљиво очешљан, са новим рукавицама.

— Ех! ех! драги мој, како ми изгледате лијепо!

— Вјерујем, одговори ми он слободно лица: ја сам се вјерно!... и то са једном младом, дражесном дјевојком, ћерком Кашпаровом... А затим, она ме води!...

Ја не бих умно описати тог којим он рече: „А затим, она ме води!“

— Онда, да ли бисте се промијенили са напљедником господина Черененца Перго Болдичара?

— Не! Чак ни е црерм кинеским!

М. Николић моли предсједништво да ургира на министре да би одговарали на питања и интерелације што прије. Предсједник одговара да је то већ учињено.

Ђорђе Милановић подноси на министра правде питање о задржарству како се не би дозвољавале двоје домаћих задруга, о чему је и раније подио нарочити приједлог.

Прелази се на дневни ред: претрес приједлога закона о локу.

Извјештац С. Кривокапић чита извјештај одбора.

Министар унутрашњих дјела, Марко Ђукановић, износи потребе због којих је подио овај законски приједлог, препоручујући га посланицима.

М. Николић у начелу није противан овом приједлогу, али налази да би се без њега могло и чудити се што и овај приједлог није повучен са приједлогом о риболову.

М. Ђукановић одговара му, да су замјерке предговорникове неосноване, изнесећи даље како је дошло до тога да је повукао законски приједлог о риболову, што даје повода М. Николићу да се објашњава са министром.

Послије тога пријешло се на гласање. Приједлог је у начелу примљен са 53 гласова, противу 1 (Јанко Спасојевић).

Прелази се на претрес у појединостима.

Чл. 1—4 примљени су по пројекту.

Чл. 5 и 6 по одборском миљењу отпадају. М. Татар налази, да би они требали да остану, пошто општине могу давати под закуп лов у свом атару, као што имају права на риболов, испашу итд.

С. Кривокапић налази да су излишна оба ова члана, те се њих двоје објашњавају.

С. Вулетић је зато да оба члана остану, али само с измјеном да племена дају под закуп лов. С тим се слаже и М. Николић. По томе су говорили још поп Крсто Томовић, Обрен Рњез, М. Ђукановић и др. Чл. 5. примљен је по пројекту с тим, да и племена имају права да издају закуп. Код чл. 6. С. Вулетић тражида свако лови у свом крају. М. Татар се томе противи. М. Ђукановић упозорјеу на стилистичку погрешку. Р. Бошковић указује на неумјесност Вулетичева захтјева, доказујући да би ловачке карте биле излишне. И чл. 6 примљен је по пројекту.

Чл. 7—10. примају се по пројекту.

Код чл. 11, у коме је одбор учинио измјене, по којима се ограничава лов по забрањеним мјестима, министар М. Ђукановић налази, да са овим ограничењима не може бити лова. М. Татар замјера овим ограничењима. Чл. 11. се прима по пројекту.

Настаје одмор.

Послије одмора прочитан је указ, којим се овлашћује министар просвјете и црквених послова, да може подијети Скупштини приједлог закона о изменама и допунама у закону о парохиском свештенству.

Чл. 12. прима се без дебате.

Код чл. 13. Илија Јовићевић тражи да се забрани лов онима, који нијесу приогорски држављани. С. Вулетић тражи да страни држављани имају дозволу од министарства унутрашњих дјела, као и да се цијела тачка е изостави. М. Николић се слаже са Јовићевићем. Д. Вукотић је за одредбу приједлога, а што се тиче тачке е налази да је излишна, што и министар Ђукановић усваја.

С. Вулетић излаже, да би се свима странцима требало издавати дозвола за лов од стране министра унутрашњих дјела. Чл. 13. прима се по новој редакцији.

Чл. 14. и 15. примају се по пројекту.

Код чл. 16. М. Татар налази да је измјена одборска неправедна и да треба остати по пројекту. Извјештац Кривокапић говори у одбрану одборске измјене. Министар Ђукановић слаже се са Татаром и указује на немогућност надзора власти над ловачким псима. Р. Бошковић је за одредбу по пројекту. С. Вулетић је зато да се плаћа такса за лов, а не и на керове. Министар Ђукановић тражи, да професионални ловци плаћају већу таксу. Ђ. Милановић налази да предвиђена такса није велика. Крсто Томовић је за што мању таксу. Дебата се води у истом правцу и на крају се усваја са измјеном, да годишње плаћа 10 пернера ловац који води керове, а 5 који их не води.

Чл. 17—24 примају се без дебате.

Код члан 25. М. Татар тражи, да чланови ловачког удружења немају никакве обавезе за хајку, али Скупштина прелази преко овог захтјева.

Чл. 26—38 примљени су без дебате.

Код чл. 39. одбор је симио казне. Ту је настало објашњење о томе кога ће се редакција прво стављати на гласање, о чему су говорили предсједник Дожић, министар Ђукановић и Д. Вукотић. Послије тога чл. 39. прамљен је по извјештају одбора.

Чл. 40. и 41. примају се по пројекту, а чл. 42. са измјеном одборском.

Чл. 43—45 примљени су без дебате.

По том је овај приједлог и у начелу усвојен са 45 гласова — једногласно.

Предсједник је сједницу закључио у 5½ сата послје подне, а идућу је заказао за сјутра у 3 сата послје подне с дневним редом: извјештај одбора о посланичким приједлозима и о молбама и жалбама.

Кратке вијести

Брат министра Сасонова проневеритељ. Брат руског министра спољних послова Сасонова ухапшен је. Опужен је, да је као предсједник жељезничког друштва Волге починио велика проневерјења.

Нове енглеске поморске станице. Енглеска влада закључила је, да се уз Црно Море оснује неколико поморских станица.

Умножања војске. Како је познато, америкашки министар рата предложио је конгресу, да војску повећа на 400 000 људи. Предсједник Тафт је против овог умножања, а исто тако и конгрес, па се већ сада зна да ће конгрес тај приједлог министра рата одбити.

Дугови аустријских официра. Министарство рата у Аустрији побринуло се, да скупи своту од 50 милиона за плаћање официрских дугова. Устројила се фирма „Средишни економски фонд“, која је имала проводити конвертирање дугова. Ванредно велики број официра пријавио се за конвертирање, ни још до сад нијесу добили одговора. Многи су ради тога уригали, и сада им је службено приопштено, да ће све бити уређено, те да се стрпе.

Најмлађи син цара Виљема доктор. Најмлађи син цара Виљема, положио је последњи ригороз. Испит је трајао 3 сата. Пријец је промовиран на част доктора.

Нови језични течајеви у војсци. Војни аустријски лист доноси наредбу заједничког министра рата, којом се уводе посебни језични течајеви за официре и у једно одређење, да сваки официр мора осим немачког знати бар још један од пуковничких језика.

Избори у Енглеској. На изборима, који су били у Енглеској, влада је добила 368, а опозиција 273 посланика.

Бечки парламенат. Пошто је одобрио три буџетске дванаестине, привизорно продужење привилегија Аустро-Угарској банци до 2. фебруара идуће године и овластио владу да закључи зајам од 109 милиона круна за жељезнице, бечки парламенат је одгодио своје сједнице до послје Божића.

Дневник

Отпутовали. Њихова Краљ. Височанства Нашљедник и Књагиња Нашљедница отпутовали су на Тополицу, а Њихова Краљ. Височанства Књаз Мирко и Књагиња Наталија отпутовали су на Крушевац.

Одликовани. Г. др. Нико Добрић, овдашњи католички свештеник и наставник гимназије, одликован је о Никољ-дану четвртим степеном Данилова ордена.

Београдска „Трибуна“ доноси: „Власник нашег листа г. Наум Димитријевић, добио је данашњом поштом орден Данила I. степена четвртог, којим га је одликовао Њ. В. црногорски Краљ Никола I. Диплома је датирана под 15. августом, када је г. Димитријевић као делегат Српског Новинарског Удружења био о свечаностима на Цетињу.“

Честитамо!

Тешко оболио. Г. војвода Михаил Вучинић, који се као вирилни посланик у Нар. Скупштини сада налази на Цетињу, од прије четири пет дана тешко је оболио од запаљења плућа. Крјепкој конституцији уваженога старог војводе и вјештини наших лекара има се захвалити, што је болесник успио да пријеђе опасну кризу болести, која је, с обзиром на његове године, за њега била веома тешка.

На први глас о болести г. војводе, у болесников стан похитао је ономад Његово Краљ. Височанство Нашљедник Краљевић Данило, који је дуже вријеме остао крај болесничке постеље г. војводе, указујући

му своју топлу пажњу са жељом, да преболи тешку болест. Његово Величанство Краљ сваки дан се распитује о стању болести г. војводе. Болест г. војводе Вучинића побудила је у пријестоници опште учешће. По мишљењу лекара, болесник се налази изван опасности.

Доброме и заслужноме војводи желимо што скорије потпуно оздрављење.

„Балканска Царица“ у слици. Фотограф загребачког позоришта Драг. Шимић снимио је све важније призоре „Балканске Царице“ и збирку тих снимака послао је Њ. В. Краљу Господару, као аутору драме. Снимци су врло лијепо израђени и сачињавају читав албум. Њ. В. Краљ Господар изволио је овога фотографа одликовати златном медаљом.

Сукоб наших и Турака. Из Солуна је опет пуштен са очигледном тенденцијом телеграм, којим се иде на то, да се Црногорци представе као стални изазивачи и рушиоци пограничног мира. Јавља се: Ушљед критичне ситуације, у којој се налази турски погранични кордон на црногорској граници, погранична команда наредила је да се наоружају сви муслимански младићи из граничних села и да се придруже граничним одредима. — Хоће се дакле наоружање Турака да правда нашим изазивањем, а догађај, који се ту скоро збио, сасвијем супротно говори. На велику жалост њихову он наше сусједи Турке представља као изазиваче, што у ствари и јесу. Ево шта се јавља из Андријевице:

„Јуче у зору 200 турских војника и оближњих становника напали су велику стражару Кодра на црногорском земљишту и плотуне осули на становнике и куће. Наши погранични војници прикупили су се одговарајући пушчаном нападом. Пушкарање је трајало три сата. Том приликом погинуо је један наш војник и два су тешко рањена, док су турски губитци незнатни.“

Шта значи то? Турска оружја своје погранично становништво, да би могло да нас напада. Против овога Краљевска Влада учинила је протест, те ће се и тада утврдити, да су Турци нападачи и да телеграми из Солуна немају никакву другу сврху, него да прикрију њихово изазивање. „Рекни ми, док ти нијесам рекла“.

Ново доба у Ц. Гори. У „Биоградским Новинама“ почео је да излази низ чланака од његовог редовног дописника са Цетиња „Ново доба у Црној Гори“.

Нови дневни лист. Покретачи часописа „Недјељни Преглед“, који тако симпатично пише о нашој земљи, покрећу свакодневни политички лист под називом „Поглед“. Уз тај лист даваће двапут мјесечно часопис као додатак.

Читуља. У Никшићу је преминула Јованка, супруга г. Сима Ј. Шилка, секретара консисторије. Покојница је рођена 7. јануара 1884. г. у Пљевљима из добре куће Јакшића, чије је пребивалиште у Јерезима. И ако није била школована, она је била начитана, природно интелигентна и добро друштвено и домаће васпитана. Што је интересантно истаћи и сваке похвале достојно, покојна Јованка је још од своје тринаесте године учила гуслање и како је имала необична дара, то је врло често гуслала и уз гусле пјевала мuke и величала славу Србинову међу српским мученицима у Турској. Узимајући топла учешћа у жалости мужа јој и стара оца, врлој покојници желимо покој душе и лаку груду. Био јој свијетао помен!

Н. Скупштина. Од сриједи је Н. Скупштина почела да држи сједни-

це свакога дана, са којих на засебно мјесту доносимо извјештаје. И данас послје подне биће сједница, на којој ће се претресати извјештаји одбора за посланичке приједлоге и молбе и жалбе.

Гусларево вече. Вечерас је у Зетском Дому вече, које приређује наш младни народни гуслар Петар Перуновић при своје поласку из Црне Горе. Како је Перуновић одличан гуслар и пјевач, то ово његово вече препоручујемо топлој пажњи Цетињана, увјерени да неће пропусти ову прилику а да га не чују. Програм је разноврсан и врло одабран.

Позориште. Сјутра у вече даје се представа „За вјеру и слободу“, трагедија у пет чинова, од Драгутина Ј. Илића, која се и раније давала. Позориште објављује, да ову трагедију даје на захтјев.

Несреће у свијету

Убиство једнога управника. У Орлеану устријељен је у својој пословници управитељ тамошње бродарске и складнице удруге, Шенвала. Устријељен га је син пријашњег управитеља Пицона након кратке препирке. Убица задржио је управитеља, јер се био надао, да ће он то мјесто добити.

Поплаве. У многим крајевима Француске трају велике поплаве и даље. У Нанту пала је ријека Лоире нагло па је и трамвај почео радити. И у Шпанији има поплава. Севилја је посве под водом. Жељезнички је промет код Малаге поремећен. У Гранади је био потрес.

Атентат на министра. У суботу је изведен на некадашњег шпанског министра за унутарње послове Ла Киерву атентат. Кад је двојица бившег министра стао пред Мауровим станом, отворио је механичар Антонио Сан Милан врата и покушао пуцати на Ла Киерву. Одмах је ухапшен. Атентатор је признао, да је допутовао из Барселоне да изведе атентат. Има му 27 година. Код њега је пронађен напирећ, са написаним редцима: „Мржња до смрти убојцама М. и К.“ Атентатор је признао, да је под тим мислио Мауру и Киерву, које је хтео убити јер су тешко повриједили човјечанство.

Страшна смрт. 49-годишњи фијакериста Франсо Дот у Бечу славио је по обичају у суботу своје годишње. Око поноћи враћао се са својим фијакером кући. Мали весео правни је са свога сједла свакаке комичне, по облику се на једанпут стровали под кола. Преломљене хрипљаче и пун тешких унутарњих озлиједа пренесен је у болницу где је умро.

МОЛИМ ЧИТАЈТЕ! ПРОДАЈЕ СЕ

Црквени калез од најчистијег сребра са прибором од шест комада за *двје стотине педесет перјера*. Ко га жели купити, нека се пријави Администрацији „Цетињ-Вјесника“.

2—6

КЊИЖАРА И ПАПЕРНИЦА

Ш. Г. Лаковића

НИКШИЋУ

Препоручује своје велико стовариште школских, научних и забавних књига.

Велики избор календара за 1911. год., као: Велики Орао, Србобран, Косово, Ружница, Шаливац, Србин, Црногорац, Годишњак итд. као и цених календара, писаћег, цртаћег и канцеларијског прибора, као и свих ђачких потреба.

Велики избор најразноврснијих дописница, као и за честитке о Крсном имену, Божићу, Ускрсу и Новој Години.

Продаја на велико и на мало. Прима претплату на сваку новоиздану књигу на српском и на осталим европским језицима.

1—10

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Под утиском неизмјерне жалости за нашим незаборављеним сином, односно братом

† Филипом — Драгом

који се пресели у вјечност 2. о. м. у 35. години свог живота, сматрамо за особиту дужност овим путем најоданије захвалити *Њ. Њ. Величанствима Краљу Господару и Краљици, Њ. Кр. Височанству Престолонашљеднику Краљевићу Данилу, Њ. Кр. Височанству Књазу Мирку и Књазу Петру* на изазваним саучешћима.

Веома смо захвални свијема мјесним г. г. лекарима, који се око драгог нам покојника својски заузимаху.

Срдљива хвала свештеницима: проту К. Магановићу, Дворском протођакоу Филипу Радичевићу, Крсту Поповићу, Ст. Дрецу и Симу Мартиновићу, који нашег покојника опојаше.

Братска и пријатељска хвала чиновништву и грађанству цетињском у опште, браћи: Доњокрајцима, Баицама, Доњополанима, Добрљанима, Цекињанима, Угљанима, Грађанима с Црнојевића — Ријеке и кумовима и пријатељима из Подгорице, који братски и искрено покојника ожалише и у великом броју до вјечне куће испратише.

Веома смо гунути особитом пажњом војника цетињске варошке чете и покојниковог друга и пријатеља г. Ника Виторовића, који дивним вијенцима окитише скрињу покојникову, зашто смо им од срца захвални.

Доживотна хвала друговима и пријатељима покојниковим, који између себе сакупљеним прилозима покојника уписаху за члана добротвора: Друштва за потпомагање заната и трговина у Црној Гори, Радничког Друштва и Пјевачког Друштва „Његош“.

Хвала г. Милосаву Дедовићу, који се дружевски и искрено опрости са покојником дивним надгробним словом; члановима Пјевачког Друштва „Његош“, који га испратише жалосном пјесмом и мјесним учитељима, који са ђацима у спроводу учествоваше.

Најискренија хвала свима нашим пријатељима и познаницима на изјављеним телеграфским и писменим саучешћима.

Цетиње, 5. децембра 1910. год.

Ожалошћени:

поп Видак Поповић с фамилијом.

УЗ ТВОРНИЧКЕ ЦИЈЕНЕ

ВАЖНО!

ВАЖНО!

ЗА

ОБУЋАРЕ
ТРГОВАЧКО СТОВАРИШТЕ КОЖА

ФИЛИЛА

Ашер С. Алкалај

У ДУБРОВНИКУ

ПРЕПОРУЧУЈЕ СВОЈЕ СЛАДИШТЕ НАЈБОЉИХ СВАКОВРСТНИХ

КОЖА

И СВИХ ДРУГИХ ПРИПАДАКА ЗА ОБУЋАРСКЕ РАДЊЕ

Уз творничке цијене

НАРУЧБИНЕ ОБАВЉАЈУ СЕ БРЗО И ТАЧНО

НА ВЕЛИКО И НА МАЛО

1—25

УЗ ТВОРНИЧКЕ ЦИЈЕНЕ